

בשבילי המערכת

בס"ד, יו"ט ע"י חברת לומדי תורה דחסידי מוד"ץ בהכוננת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כסלו תשפ"ג

פר' תולדות

גליין קט"ז שנה ג'

בשבילי המערכת

גדולה לגימנה קטנה

טבעו של 'משקה' שהוא מחמם את העצמות בימים קפואים, אך כאן, מאחורי מסך הבד העבה, הקיפאון שלט ללא עוררין וליי"ש לא עמדה זכות הדיבור. מרגע לרגע התעצם הקור, וגופו הצנום של ר' יצחק החסיד הקמאי חישב להישר. המעיל שעטה על גופו לא הספיק אף לימי סתיו, שלא לדבר על המגפיים הנקובות שאיחרו פתיים סורים שנמסו למול ההזמנה המחממת, מרטיבים את רגליו הקפואות ממילא.

מי יתן, ואותו 'בעל עגולה' טוב לב יבחין במצוקתו ויורה לו ללגום מעט מן המשקה...

תפילה עושה מחצה, ורק לאחר שעתים של נסיעה סימן העגלון לסוסיו הנאמנים לעצור על עומד, והוא ירד לפוש לכמה רגעים.

ומה עושים ברגע של מנוחה קפואה - אם לא לגימנה קטנה 'ביון קרעטשמע'?

קוסית לעצמו, קוסית לר' יצחק, קוסית נוספת ועוד אחת - והשניים פוצחים בריקוד חמים ונלהב של טהרת הלב ואחוות יהודים...

ישיב

לאחר שבר' יצחק על בית המדרש של רבו, התקבצו סביבו עדת חסידים ששמחו תמיד לשמוע את שפע אמרו הנעימים.

"לאחר אותו ריקוד נלהב הבנתי", המתק' ר' יצחק לאחר שסיפר את תולדות הדרכים בדרכו הנה, "כי יכול אדם להיות מוקד בחביות יי"ש למכבי, בכמות היכולה להקריד את השטיבל כולו למשך חודשים תמימים - אך כל עוד לא ייקח האדם 'לגימנה' קטנה אל פנימיותו וירטיב בה את בני מעיו - לא יצליחו טיפות המשקה לחממו אף לא במעט!

"כלפי מה דברים אמורים? ראו את אותו דוד עתיק יומין, עשו הרשע שוכה למה שגדולים וצדיקים לא זכו - שראשו ייקבר במערת המכפלה שבחברון! וזאת מדוע? כי ראשו היה גדוש בחכמת התורה, א גרויסע תלמיד חכם איז ער גיועו! ובכל זאת נותר הוא 'עשו הרשע'..."

"כי לא משנה כמה ידע עצום אצור לו במוחו של היהודי, השאלה היא רק - כמה יחדיר את תוך ליבו, כמה ייתן להם לחלחל פנימה, אל הלכי חייו ואל הנהגותיו המעשיות. רק בהם נמדד היהודי!"

ובסיימו את דבריו, גדלה הלגימה וקירבה את הלבבות באבה...

ישיב

והגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה" (כח, כז)

לעולם לא נדע האם על אם הדרך צעד החסיד ר' יצחק או שמא בשבילי חתנות, כי המרחב כולו היה מכוסה במרבד צח של שלג, שרק עצי היער הקפואים התנוודו מעליו לקול שריקת הרוח.

פתיים חיוורים צנחו בדממה, השמים האפורים האדימו לקראת בוא הלילה והטמפרטורות, שהיו נמוכות גם כן, צנחו פלאים.

עצמותיו של ר' יצחק חישבו לקפוא על עומד.

פסיעותיו הכבדות הותירו חותם עמוק על מרבד השלג הלבן, ופניו המודאגות לא הסתירו את החשש שמילא את ליבו: היש לו סיכוי להגיע אל מחוץ חפצו קודם השקיעה?

מחר, ליל כ"ה כסלו, הלילה בו מצאו חשמונאים את כד השמן המוצנע, ומאז למשך אלפי שנים מוארים בתי ישראל באור הנרות, מחר הוא מבקש לעמוד מול רבו הקדוש, לחוות בעבודת הקודש. עד שתהא השלהבת עולה מאליה.

על ה'ערשטע ליכט', הנר הראשון אצל הרבי, לא וויתר ר' יצחק מעולם. גם השנה יצא מוקדם מספיק בכדי להגיע למחוז חפצו לחיים, כשמוזות יד קטנה מכילה את הצידה לדרך וכמה ספרים.

אולם מי נביא ויידע כי סערת שלגים תפציע פתע ותשבש את הדרכים? ר' יצחק התקדם בכמה פסיעות בודדות, אך השלג והקור היו קשים מנשוא והוא עצר ליד אילן עבות לתפילת מנחה ולשהייה קצרה.

קול צניפת סוסים נשמע פתע מתקרב, ובלבו של ר' יצחק התערבלו רגשות תקווה והודיה. האם כאן טמונה הישועה?

השניות נקפו, ולמול עיניו התגלתה הישועה במלוא הדרה, בדמות עגלה גדולה הרתומה לשני סוסים אבירים, ו'בעל עגולה' משלנו יושב על המרכב. "הו, רבי יהודי!" זעקו זה מול זה במקהלת אחים.

העגלון סימן לר' יצחק לקפוץ על העגלה, שהיתה מכוסה בבד שחור ועבה.

בתוך העגלה, גילה האורח עשרות חביות 'משקה' עומדות צפופות ונחבטות זו בחברתה מטלטולי הדרכים. הניחוח בכרכרה היה משכר, תרתי משמע.

ישיב

מרבחה"ק זיע"א

העיר, ופרש"י ערב שבת היה, ואיתא במדרש (ב"ר ע"ט, ו) ד"א נכנס עם דמדומי חמה וקבע תחומין לשבת מבעוד יום, ע"כ. וזה עצמו (שנכנס עם דמדומי חמה) הוא תוספת שבת. וזה שקבע את התחומין מבעוד יום זה הוא הכנה לשבת.

(נחלת דן)

קדושת ושמירת העינים

ותכהן עיניו מראות. (כו, א).

ופי' במדרש (ב"ד סה, י) מראות ברעתו של רשע עי"ש. "ל העינין הוא כך, דהנה כתיב (ישעיה לג, טו) ועוצם עיניו מראות ברע. והנה זה כל האדם כשברא דבר רע לנגד עיניו מבעי ל' למינס נפש' ולהעצים את עיניו מראות ברע, כמבואר בגמ' (בבא בתרא כ"ב כ"ז) עי"ש. אמנם מי שקידש את עיניו איז כשברא דבר רע לנגד עיניו, עיניו מעצמן עוצמים את עצמן מראות ברע. ומי שקידש את עיניו ביותר איז אפי' עיניו פתוחות אינו רואה את הרע שכנגד עיניו, כי יען שכבר קידש את עיניו איז כשברא דבר רע לנגד עיניו, עיניו כחות מראות ברע והיינו כדרך שמשפירם מהה"צ הקדוש ז"ל בעהמ"ח ס' מאור עינים. שפ"א בליל ש"ק ה' מעשה ונדלק בחדור נר בעבירה עי" נכרי, וכשברא אל החדר לא ראה כלום והלך כעיוור הממשש באפילה עד שהכה את ראשו בכותל והיינו כאמור. וכן הוא בכל רמ"ח איברים כשמקדש אותם כנודע זאת מסה"ק. וזהו ויהי כי זקן יצחק שכבר קידש את עיניו וכל רמ"ח אבריו ביותר עד שכבר היצה"ר פסק ממנו לגמרי. אזי לא ה' צריך עוד להעצים את עיניו מראות ברע. אלא כשברא דבר רע לנגד עיניו אפי' היו עיניו פתוחות ומאירות כשמש. ותכהן עיניו מראות ברע כנ"ל דו"ק. זה"פ מראות ברעתו של רשע היינו כאמור והבן.

(דברי ישראל)

ברכת השבת

הן גביר שמתיו לך (כו, לו).

פירש רש"י ברכה זו שביעית היא, מה משמענו רש"י בזה. אלא ברכה שביעית, היא נגד השבת, יום השביעי, כי בשבת נתקיים אצל כל אחד מירשאל ברכה זו, הוא גביר לאחר, לנוח בו ולשמוח בתענוג אכול ושתו כאחד הגבירים.

(אמרי שאול)

מחילת עוונות

ויקח את מחלת בת ישמעאל (כו, טו).

שלשה מוחלין להם עונותיהם וכו' (רש"י לו, ג). פעם אחת כשהיה אא"ז זצוק"ל בווארשא, בא אליו חתן ביום חופתו מקושט ומסילסול בשער ובגדי דייטש. פנה אא"ז זצוק"ל אל החסידים שעמדו שם ואמר, שלשה מוחלין להם עונותיהם, ואחד מהם חתן ביום חופתו. ונלמד מן (כח, ט) וילך עשו ויקח את מחלת בת ישמעאל. מהו השייכת מנשוא עשו ומחלת ללמוד מחילת עונות לחתן ביום חופתו, נשמע מכאן אף על פי שהחתן הוא כעשו והכלה היא כמחלת, אף על פי כן אם עשו תשובה מוחלין להם.

(הרה"ק רבי יחזקאל מקאמיר זצוק"ל) ליקט וערך הרב יצחק קרימלובסקי

עלי דשא

סדר בעבודת השי"ת

ויאהב יצחק עשו כי ציד בפיו ורבה אהבת את יעקב (כח, כח).

הנה ידוע, שני חלקים יש בעבודת השי"ת, 'סור מרע ועשה טוב', מתחילה צריך איש הישראלי לעמול בהתגברות עצומה לכונן את יצרו לבל יסיתו לסור מדרך הישר, ואחר שמעל יגע והתעצם לכבוש את יצרו תחתיו וזכה לסור מרע, אז צריך לעמול שוב בבחינת עשה טוב בביגעה עצומה בתורה ומצוות, לזכות להתעלות עוד ועוד בסולם המדרגות. ואפשר לרמוז ענין זה כאן, ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו, דהנה עשו הוא היצר הרע (ב"ב טו), ותחילת העבודה הוא בסור מרע, להתגבר כנגד מניעות היצר ועכו"ביו. וכבר נודע (אבות ה, כב) לפום צערא אגרא, וכפי גודל המניעות והעיוכים, כן גודל השכר מפני עוצם הקושי בהתגברות על היצר הרע. ועל כן אהב יצחק את עשו - הוא היצר הרע - כי ציד בפיו, כלומר שהוא פעולות ותחבולות לצוד את האדם ברשתו, וזוהו דייקא בהתגבר על יצרו שכרו הרבה מאוד.

אכן ממשכיה התורה להורות ולומר, דמדרגה זו של סור מרע בהתגברות היצר היא תחילת העבודה, אך אין די בזה, אלא ורבה אוהבת את יעקב, כי ביעקב כתיב (לעיל כ) 'איש תם יושב אהלים', שהוא עמל ויגע בתורה, ועל זה שכרה יגדל יותר, דמלבד ההתגברות על היצר הרע שעל זה איתא (קידושין טז:): 'שב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה, אבל בעת אשר יעמול בתורה ובעשה טוב, יגדל שכרו עשרת מונים ויזכה למדרגות נעלות.

(אמרי אש)

הכנה למצוה

ויזרע יצחק מאה שערים ויברכהו ה' (כו, יב).

ופרש"י שאמדה כמה ראויה לעשות ועשתה על אחת מאה ממה שאמדה, ורבותינו אמרו אומד זה למעשרות היה. והנה הכנה למצוה אפשר ללמוד מיצחק אבינו שתיקן מעשרות, דהיינו שבזמן הזריעה כבר עשה ההכנה וחשבון של אומד למעשרות כמה יהיה המעשרות מן היבול. וכן אצל חייא מובא שיהיה הכנה, כדאיתא בגמ' (ב"מ פה): מאי עבידנא אזלינא ושדינא כיתנא (זרעתי פשתן) וגדילנא נישבי (קולע רשתות) וצידנא טבי (צד צביים)... ואריכנא מגילתא (מכין קלף) וכתבנא חמשה חומשים... ומתנינא שיתא ינוקי שיתא סדר... היינו דאמר רבי כמה גדולים מעשה חייא, וההכנה שהוא עשה היא הכנה לתורה כדי שהמצוה תהיה בשלימות, וכך רואים גם אצל יצחק אבינו שעשה הכנה למעשרות, כשכבר בזריעה עשה אומד כמה השדה תוציא ויהא חייב במעשרות.

אבל עשו רצה לחלוק על אביו יצחק בענין של הכנה למצוה, ובאותו מידה שיצחק עשה הכנה למצוה מעשרות, עשו רצה לעשות את ההיפך לקיים מצות ללא הכנה, ולצוד בפיו את יצחק בענין זה, ולכן שאל את אביו 'איך מעשרים את התבן ואת המלח', שהרי תבן ומלח לא זורעים, ולא שייך בהם הכנה.

וגם אצל יעקב אבינו נמצאים גם כן שעשה הכנה למצוה, כדכתיב (בראשית לג, יח) ויחן את פני

בשבי"ל התפילה

הרב שמואל קרימלובסקי

קירוב ביז עולמות

קרבן - להתקרב

כתבו בספרים שענין הקרבנות הוא לקרב את העולמות כולם זה לזה, ועי' להעלותם ממדרגה למדרגה, להיות קרובים יותר להש"ת. וממילא גם את שמקריב את הקרבן מתעלה ממדרגתו למקום גבוה יותר, ומתווסף לו קידוש.

והענין הוא שכל אדם יש לו שכל שבו הוא מבין ומקבל ידיעות והבנות, לפי מה שלמד או שמע, ודרגה רוחנית הפ' הוא, כמה שהוא מבין בשכלו גדלות ה' ושפלות עצמו, וכאשר הוא מתעלה למקום גבוה יותר, הרי הוא מכיר יותר את מי שאמר והיה העולם, והוא מוכן לעבוד אותו, ולמסור את ממונו ונפשו וכל מאורו בשבילו.

מי מאוכזב ומי מרוצה

וכמו שענינו ראות, שכאשר מבקשים צדקה
ברבים, יש מי שאינו נותן כלל, ויש מי שמסתפק
ולבסוף נותן בלב כבד, ויש מי שנותן ברוחב יד אך
בלבו פנימה אומר לעצמו, הלואי שלא היו באים
לבקש, ויש מי ששמח בנתינה זו, וכמה תלוי כל
זה, במדת הכרתו את בורא עולם וכמה יושב בלבו
ההבנה שהכל מפי עליון ובשליטתו, ואין אדם
שומע לי מפסיד שמי שהכרתו ותפיסתו עולמן
מגושמים, הרי הוא ממש שספק הוא מעשה עילו
שעבד והרויח וקשה לתתו לאחרים, ומי שהכרתו
מעודנת יותר, הרי הוא יודע וברור אצלו דאינו
מפסיד כלל מנתינתו, שהרי השי"ת שזן אותו
תמיד, ימשיך לתת לו את צרכיו וימלא חסרונו,
וזה שהוא זך ומעודן יותר, הרי הכסף אצלו הוא
רק צרכי מצווה לקיים בו צדקה ושאר מצוות ואילו
צרכי עוה"ז אין להם בענין חשיבות, והוא שמח
ומרוצה שהזדמן לו להתקדש במצוות ע"י הכסף.
עד כאן ביארנו מהו דרגה וממילא מובן מהו עליה
בדרגה.

לימוד ופנה לעיסוקיו

וצריך עתה לבאר מהו קירוב העולמות שע"ז הם מתעלים ומתקדשים. ונקדים שיש שני מיני קירוב ואחדות א. בין מינים שונים שכולם בדרגה אחת. ב. בין דרגות גבוהות ונמוכות, דהיינו בין משפיע למקבל, וכאן אנו עוסקים במין הקירבה השני, שהנמוכים והאפלים יתאחדו ויתקרבו זה לזה וממילא יתקרבו כולם להש"ת. ונפתח במשל לסנדלר שהיה אומן בהכנת נעלים, וביום מן הימים רצה להעמיד תלמידים שגם הם יכינו נעלים חזקות ונוחות וטובות, כמו שהוא מכין, למען יהא המשך בעולם לפעולותיו הטובות, ולשם כך קבץ תלמידים וקבע להם שיעורים שיסביר להם ויראה להם איך לשאוג מכין את הנעלים ואיך לדהא לתפור ולהדביק שמועז ימיו רבים. ואך למדוד את המידה שתאמים לכף הרגל, אבל כיון שהיה קצר רוח היה מוסר את השיעורים בתמצית וביסודיות, ומיד פונה לביתו ומניח את התלמידים לחזור ולשנן לבד, ופשוט שלא נשאר לשמוע אם הקשיבו ולראות את הניסיונות ולתת עצות לשפור וייעול. רק השאיר להם הודעה שבעוד חצי שנה יבא לראות את הנעליים שהם מייצרים אם הם טובות ונוחות.

אלו למדו ואלו התבוננו

כיון שהוא השאיר אותם להתאמן בכוחות עצמם, נחלקו התלמידים לשתי קבוצות. חלקם אמרו, הכי טוב לשנן את מה שלימד אותנו שוב ושוב, וכך ליצר נעלים, וחלקם אמרו צריך להוסיף ולשנות לפי העניין ולפי שינוי הדעות ולפי דרישות האנשים, וכך הלכו התלמידים כל קבוצה בדרכם, עד שבא היום המיוחל והמוזמן שבה הסנדלר הזקן לבחון מעשה התלמידים.

שריית בגד במים

בגד שיש עליו לכלוך או דבר טינוף -

א. אסור לשרותו במים או ליתן עליו מים דשרייתו זהו כיבוסו, ויש להחמיר אפילו אם השריה היא דרך לכלוך, וכגון לנגב ידיו או להסתפג במקום הטינוף.²

בגד שאין עליו לכולך וטינוף –

ב. אם השריה במים למטרת כיבוס אסור ליתן עליו אפילו מעט מים.³
ג. וגם אם השריה במים אינה למטרת כיבוס, יש להחמיר שלא ליתן עליו או לשרותו אפילו במעט מים, ולכן יש להחמיר שלא לסנן מים ע"י מפה,⁴ ובשעת הצורך יש להקל במעט מים, וירא שמים יחמיר על עצמו,⁵ [ואם הבגד מיועד לסינון המים מותר, וכן נוהגים בפסח לתת בד בברזים בכדי לסנן את המים]⁶
אבל שריה דרך כלכל מותר,⁷ ולפיכך מותר להסתפק אחר הרחיצה, או לנגב ידיו אחר הנטילה במגבת, ואפילו אם יש ריבוי מים על גופו.⁸
ד. בגד שמקדיף עליו (בחול) אם ירחו שריי מים מרובים אסור לשרותו במים מרובים [גם באופני ההיתר לדליל], שמא יבא ליד סחיסה,⁹ ולפיכך אם נשפך הרבה מים על השולחן לא יספוג המים במגבת וכי"צ¹⁰, ואם נשרה במים מרובים אסור לטלטלו,¹¹ אבל אם שרה במים מועטין שאין מקפיד עליהם מותר.
ואם הוא בגד שאין מקפיד על ריבוי המים שבו מותר לשרותו [באופני ההיתר] אפילו במים מרובים.¹²

המשך יבוא

החל ב' / ומצא ר"י מוגה בספר הישר דלא אמר
ושריתו וכו' כיבוסו בדבר שאינו כ"א דר לכולך
אלא דר קיבוש, ועל תיבוק שלום בגדי אמו במי
האין שרש ארץ לזרוע עלים דשריתו וכו' כיבוסו,
שנעמ ר"י מנ' הגשם שהתיר ר"י לטולל דיה
לקנעם דיה בגדי כיון שהוא דר לכולך כד' שתכל
התפלל ולבדך, ואין ראוי לר"י שהיה איתא תמכות
התפלל הכולל בדר רחיצה וליבון והיה זה הקינוח
נכ"ל, וכ"כ הראש"ש ש"ז וכל ענין זה הגיה בספר
האין שרש ארץ אמרנין שריתו וכו' היה כיבוסו
ההוא דר לכולך בדר מספם ואלמנטיס וקינעו דים
הגשם, וכן שנעמ בנדר בגדיה ואין זה דר קיבוש
ליבון אלא ארוב פעמים מתלבלינן במים עכ"ל.
הדעת העיון בדברי' פוסקים האחרונים היא דיש
לכנות בבואו ב' מהליכס בנדר תוס' הראש"ש
דעת הלכה ש"ס ח"ב ס"ט ד' (סאן) דב' ת'
תוס' ס"ל דדר לכולך שרש אפ"א אם יש לכולך
ג' מנ' חשב על הבגד, ויסוד מחלוקתם אם שרש במי
הוא שרש דר לכולך, ולתירוצו קמא אל חשיב
דר לכולך ועל כרחך הוא דשרי ליכנס עם הבגדים
הוא ושרש בגדי ארוב עליו לכולך אל אמרנין
ושריתו וכו' כיבוסו, ולתירוץ ב' גם נהר חשב
בנדר וכו' וכדרי' לכולך דרוב פעמים מתלבלינן
במים, ובאופן זה מותר גם יש לכולך א' מנ'.
והיוצא להלכה מהלכה הדב' א' דר לכולך ממש
לכ"ל לנעם דר הבגד שרש לכו"ע גם בגדי שיש חשב
לכולך א' מנ' ב', שריה בנדר לתירוץ א' אל חשיב
דר לכולך, ומה דשרי ליכנס נהר בגדיה הוא
שנשום אדר על הבגד לכולך, ולתירוץ ב' חשיב דר
לכולך ואפ"א אם יש על הבגד לכולך שרי, אל
הבה"ל נפיה אל כתבו אלך בדר קיבוש, ואל קבע
הסודתו בדר עירוש.
דר ש"ע דר (כ"א) דשריה בנדר חשיב לכו"ע
דר לכולך, ולכו"ע היכא דיש על הבגד לכולך א'
לכולך אסור לשרותו במים ואפ"א בדר קינעו, ועל
התירוצו קמא דר לכולך אל היה ותרוא כלל, ועל
זהו דמה דשרי ליכנס בגדיה הוא משום דאין
ליהלך ללשוני, ותירוצו בנדר ס"ל דר דשרי
ליכנס נהר הוא משום שהוא דר לכולך, אבל אם
ישו דר לכולך גם אין על הבגד לכולך אסור.
דעת הפמ"ל (א"א ס"ח) ד' תירוץ תוס' ה'
ליגלי תהיאר דר לכולך, וליכנס קמא אל דר
לכולך אל היה ותרוא כלל, וע"כ לכל היתיר
ליכנס למים הוא משום הבגד שאין עליו לכולך
בכה"ל אל אמרנין שריתו וכו' כיבוסו, ותירוץ ב'
לכל היתיר הוא בנדר בנדר בנדר שרשיה הוא דר
לכולך, ובאופן זה גם אם יש לכולך א' מנ' על
בגדיה שרי.
אמנם דעת תריאס וסודת הביא דב' וכל
הגהמים מרובים אסור אפילו דר לכולך ואין היכא
דר לכולך כי אם במים מועטים, (ולדידהו מה
הותרה ליכנס למים בגדיה איירי בגדיהם של עור),
הביאו השרש"ע וז"ל הרוחץ יזו טוב קנענם בדם
לנפיה, ומ"ל להלכה למעשה אל תישינן להו וגם
השרש"ע אל כתבו אלך בלשון ממצל"ס טוב לנענב",
והראש"ש כתב דיש שתכנון אדר לחוש להו וכו'
כיון, ונהוג, ובבשר הרב כ"א כתב וטוב לחוש
בדימיהם בדר שאין בו הפסד כלל, אבל המנהג
ההלך וכן עיקר עכ"ל.
כ"ה הרמ"א ס"ל
מ"ב שם ס"ק נ"א.
ו"ר ס"א ס"ק ש"מ.
כמאורביה ב"מ"א, ובמ"ב ס"ק ק"ע ב' דר אבל
משולשית שריתו תמיד במים אין לחוש ומותר
לנענב ס"ל

[illegible]

התורה בנתיבי המהר"ל – פרק שני

העולם עצמו ממש נמצא אתו.

חש בראשו יעקב התורה

באותה סוגיא במסכת עירובין נאמר עוד שהסובל מכל מיני מיחושים יעסוק בתורה, והוא תביא לו רפואה, והדברים נדרשים מן המקראות. הביאור לזה הוא גם כן על פי היסוד הנזכר. כל חולי הוא יציאה מסדר העולם. לפי הסדר הקבוע אדם אמור להימצא במצב של בריאות. החולי הוא שינוי מן הסדר ויציאה ממנו. כשהחולה עוסק בתורה הוא כביכול מכניס לתוך עצמו את הסדר של העולם, וחזיון הסדר מגרש ממנו את החולי שמנסה לשבש את הסדר.

בסוגיא שם פירשו חש בראשו, חש בגרונך, חש בביני מעיים, חש בעצמותי, חש בכל גופי. ולכל אחד מהדברים מביאים פסוק נפרד שהעסק בתורה מועיל. יש כאן הליכה מן הקל אל הכבד. הראש הוא הכי קרוב לתורה, כי הוא משכן השכל שעמו לומדים את התורה. לכן לראש קל יותר לקבל את התורה. ואם חש בראשו מובן היטב שהעסק בתורה יביא לו מזון. הגרון יותר רחוק מהתורה, כי אין לו קשר אל השכל אשר הוא הכלי העיקרי ללימוד התורה, אבל עדיין יש בו את כח הדיבור המשמש בלימוד התורה, וקמ"ל שגם מיחושים בגרון יקבלו את רפואתם מהעיסוק בתורה. ואחר כך משמיעים לנו שאף בני מעיים שהם יותר רחוקים, ואף העצמות שהם עוד יותר רחוקים, ואף בגופו שזה עוד פחות מעצמות, כל אלו למרות חוסר הקשר הישיר לתורה, בכל זאת על ידי התורה הם מקבלים רפואה.

עוד אמרו שם במסכת עירובין, "אמר רבי יהודה בריי יחיא בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם, מדת בשר ודם אדם נותן סם לחבירו לזה יפה ולזה קשה, אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, נתן תורה לישראל סם חיים לכל גופו, שנאמר ולכל בשרו מרפא". סם גשמי, מעצם הגדרתו כדבר גשמי, בהכרח הוא בעל תכונות מסוימות. ובהכרח הוא מזיק לאברים שמפריעה להם אותה תכונה. למשל, אם הסם חם בטבעו, הוא יזיק לאברים חמים, וכן על זה הדרך. אבל התורה הקדושה שאיננה דבר גשמי כלל, אלא היא "שכל אלוהי עליון", דבר רוחני וזך שאין בו שום תכונות גשמיות, לכן התורה יכולה להיות רפואה בבת אחת לכל גופו ואין בה הפריעה לשום אבר.

המהר"ל מוסיף שמסתבר שכמו שהתורה מביאה רפואה למחלות, כך התורה מסדרת כל חסרון שיש לאדם בכל תחום. כי כל חסרון שיש לאדם הוא שינוי הסדר, ושעיסוק בתורה שהיא הסדר של העולם, היא תחזיר אותו עצמו אל הסדר וישראל מן חסרונותיו.

התורה רפואה לכל תחלואי הנפש

דרך נוספת יש לבאר כבונת הסוגיא הנ"ל. בחלק האחרון של הסוגיא שחש בכל גופו יעסוק בתורה, אכן הכוונה לחליי הגוף מכל הסוגים, שלכולם התורה היא מרפא. אבל כשאמרו חז"ל חש בראשו, אין הכוונה לחולי הגוף של כאב ראש, כי זה כבר כלול בחש בגופו, אלא הכוונה לתחלואי הרוח והנפש, דהיינו לחסאים. חש בראשו, זה אדם שחוטא במחשבות. חש בגרונך, זה אדם שחוטא בדיבור. חש בביני מעיים, זה כולל לב שממנו הקנאה וכבד שממנו התאוה, דהיינו שהוא חוטא במידות רעות. חש בעצמותי, הכוונה לחסאים במעשה, שהעצמות הם כלי המעשה. הם בסיס כל האיברים.

ועל זה אמרו שהתורה היא רפואה לכל תחלואי הנפש מכל הסוגים. אדם שחטא הרבה ושקוע בחטא עד שהוא מוגדר כחולה, אין לו עצה אלא לעסוק בתורה, כי כל החסאים הם יציאה מן הסדר, והתורה תשיבנו אל הסדר הנכון.

תורתנו הקדושה – אור כל האורות

יומם ולילה לא ישובותי

אחת המצוות המקיפות ביותר את כל חיי היהודי היא מצות לימוד התורה. החיוב שחייבנו השי"ת "והגית בו יומם ולילה" מורה על ציון האלוהי שיהודי יהיה שקוע יומם ולילה בתורה הקדושה, ומלבד הפסקה לדברים הכרחיים או למצוות שאינן יכולות להיעשות על ידי אחרים יהיו כל ימי חיי מקשה חייב בהם של שקיעות בתורה הקדושה, דבר זה לבד כבר מלמדינו על גב חשיבות לימוד התורה, כאשר כל המצוות שכולן יקרות וחשובות חייבים אנו בהם רק אחת לתקופה, חלקן פעם או פעמיים ביום, חלקן אחת לשבוע, וחלקן פעם אחת בשנה או פעם אחת בלבד במשך כל החיים.

יומם ולילה, ומצות תלמוד תורה היא מן הבדולדות שיהודי חייב בהם בכל עת המתאפשר לו הדבר. אם כך, נדון קל וחומר בעצמינו, ומה אם במצוות הבאות מומן לזמן ומתקופה לתקופה משקיע יהודי מח ולב להבין את מהות המצוה ואת שגב קדושתה, וממון וכח וזמן כדי לקיימה באופן היותר נעלה, על אחת כמה שצריך מפעם לפעם לעצור להתבוננות והתחזקות במצות לימוד וידעית התורה, הן התחזקות בחלק המעשי והן חיזוק בהבנת הכוונה העליונה במצוה זו.

לזכור ולא לשכוח

זכינו שרה"ג ר' יעקב שכטר שליט"א יפרסם בפנינו את עיקרי משנתו של המהר"ל זי"ע בענין התורה, והכשלה והוספה לדבריו ננסה ללקט בעה"ת מהכא ומתחת מעוד ספרים המדברים מכיוונים ומזוויות אחרות מעט מן המעט בענין לימוד התורה. ויהיו נא אמרינו לצרין לפני אדון כל ידועים ומפורסמים מאמרי חז"ל רבים המדברים מחשיבות לימוד התורה, ובאמת היה ראוי לכי יודי מפעם לפעם להתבונן בדברי חז"ל אלו וכפי דבריו הידועים של "המסילת ישרים" שהרבה דברים ידועים ומפורסמים משכיח היצר אותם מן האדם והאדם אינו חי ומרגיש דברים אלו, ולעניינינו אם היה יהודי מפנים אל תוכיותו חלק מדברי חז"ל היתה משנית בהרבה כל גישתו ללימוד התורה הקדושה.

תרופה לכל החוליים

ולדוגמא: דברי חז"ל הידועים: "אמר להם הקב"ה לישראל בני בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלתי, אם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו", וכו', אם יתבונן האדם אפילו רק בזה, שכל קשייו הרוחניים כל הפגילות והנסיונות ומעגלי הקסמים שהוא אינו רואה דרך כלשהיא, לצאת מהם ולהתעלות באמת, הפתרון לכל זה נמצא בתורה הקדושה, הפתרון למדת העצלות והעצבות שפגלה עליו נמצא בדף גמרא פלוני, והפתרון לתאוות העולם הזה הרודפים אחריו נמצא בסימן שלחן ערוך אלמני, וכן על זה הדרך, כל קושי מהקשים הרוחניים והעוברים על אדם לכולם הפתרון הוא אותו פתרון לימוד התורה הקדושה, והשי"ת כבר מזמן אליו את כל מה שהוא צריך ללמוד בכדי להינצל מצפורי היצר, או אז היה בשבילי הרבה יותר קל להתמיד בתורה בכל עת בידועו שכל שורה גמרא וכל תיבה של לימוד התורה הוא פתרון לכל פיתויי היצר כולם.

התביעה המרכזית – תורה'

וכבר אמרו המגידים על דברי הגמרא ביומא "עני עשיר ורשע באין לדין, וכו' ורשע אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה אם אמר טרוד ביצרי הייתי אומרים לו כלום היה טרוד ביצרי יותר מיוסף", ולכאורה יש להקשות, אלא מבוואר בגמרא שאפשר להטען טענה זו יצחק רשע שלא יבא לבית דין של מעלה, אפילו הרשע הגרוע ביותר מבריאת העולם ועד סופו, ומה ענין שאלה זו "מפני מה לא עסקת בתורה", בשלמא אם היו שואלים אותו מפני מה לא התגברת על יצרך ומביאים ראיה מיסוף הצדיק שעל אף הכל הצליח להתגבר, ניחא, אך לשאול מפני מה לא עסקת בתורה, וכי זו היא בעייתו של הרשע המרושע המופיע בבית דין של מעלה, שלא עשה "חמש שעות"? ולמדנו מכאן שאכן כן, גם

הרשע הגרוע ביותר מימות עולם עיקר הטענה עליו היא מפני שלא עסק בתורה. ואם היה עוסק בתורה כראוי היה יכול להתגבר על יצרו הרע ללא כל ספק, על אף כל תאוותיו ומשיכותיו ותכונותיו הרעות, על אף היצר הרע שהשתולל בקרבו ללא הפסקה, על אף הכל אם היה עוסק בתורה היה מצליח להתגבר על הכל.

מטהרת מכל הכתמים

וכבר אמרו חז"ל: "נמשלו דברי תורה למים, מה מים מעלים את הטמא מטומאתו כך דברי תורה מעלים את האדם מטומאתו לטהרה שנאמר יראת ד' טהרה. ומה מים משיבים נפשו של אדם כך דברי תורה משיבים נפשו של אדם מדרך רעה לדרך טובה". וה'חפץ חיים' בספר 'שמירת הלשון' הוסיף על דברי חז"ל אלו בזה"ל: "וממילא כשם שמים מטהרים את האדם אף שהטומאה מתפשטת בכל אבריו כן התורה מטהרת את האדם מטומאת עוונותיו אפילו אם נתפשטה עליו מכף רגלו ועד ראשו, וכשם שאין אדם נטהר עד שיעלו המים על כל אבריו ולא תהיה שום חציצה בין האברים למים כן צריך שישעבד את כל גופו ואבריו באמת להתורה ולא תהיה שום חציצה".

תורה תקרבך והעדרה ירחיקך

למדנו ממאמרים אלו את גודל כח התורה הקדושה לשמור את האדם מליפול לרשת היצר ולהעלותו מטומאה לטהרה ולהטות לבו מדרך רעה לדרך טובה.

וידועים מאמרי הצדיקים שהיו מתרים ומוזהרים את הסרים למשמעתם שלא יעלה על קצה דעתם שישהה איוו שהיא דרוך אחרת להתקרב להשי"ת מלבד על ידי עמל ויגיעה בתורה, כי כפי שהעידו לנו חז"ל במאורם הנ"ל שהתורה היא התבלין לנצח את היצר הרע, התנו לנו בזה עוד כלל, "ואם אין אתם עוסקים בתורה הרי אתם נמסרין בידו", בלי לעסוק בתורה לא יועיל לאדם נאמורה ועל כרחו לא יוכל חלילה לגבור על יצרו הרע, ובזוה"ק איתא דכל מאן דלאליע באורייתא ולא אשתדל בה נזיפא איהו מקוב"ה, רחיק הוא מנייה דלא שריא שכירתא עמיה, וכו', ווי ליה דהא שבקוהו עלאין ותתאין, ולית ליה אורחא באורחא דחיי. וכד איהו אשתדל באורייתא ובפולחנא דמאריה, כמה נטורין זמנין לקבליה לנטרא ליה ושכינתא שריא עליה, וכולא מכריז עליה ואמרי הבו יקר לדיקנא דמלכא, הבו יקר לבריה דמלכא, אתנטיר הוא בעלמא דין ובעלמא דאת".

משפיעה שפע רב

נגענו בעוה"ת בנקודה אחת קטנה מדברי חז"ל בענין התורה, שהתורה שומרת את ההוגה בה מן היצר הרע ומטהרתו ומקרבת אותו להשי"ת, אך כדוגמת מאמרים אלו ישנם עוד הרבה עניינים בחז"ל על התורה הקדושה, על הטובה הגשמית שזוכים התוהים עמיה, וכו', על חומרי תורה וגודל השמחה להשי"ת כשיהודי לומד תורה, יתכן ועוד נעסוק בחלק מעניינים אלו בהמשך המאמרים, אך ישנם ב"ה הרבה ספרים המביאים מדברי חז"ל בחשיבות וחביבות התורה והרוצה להתחבר ולקיים את דברי חז"ל ארבעה דברים צריכים חיזוק" יכול ללמוד ולחזור על דברי חז"ל ולהתעורר עד היכן הדברים מגיעים.

תורה – אור האורות

נסיים בדברי רשב"י בזה"ק שבעיצומם של גילויי סודות התורה גגה בבכיה ושיבח את התורה הק' בדברי שבח וגעגועים נפלאים, "ככה רבי שמעון וגעא. פתח ואמר "אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירוח בכל עת באהבתה תשגה תמיד", אורייתא אורייתא: נהיו דכל עלמין: כמה יתחבין ומקורין ומבועין מתפשט מינך לכל טרין, מנך כולא ! עלך קימין עלאין ותתאין! נהיו עלאה ודאי מינך נפקא, אורייתא אורייתא מה אימא לגבך! (מה אומר בשבילך)! אילת אהבים! אנת ויעלת חן, עילא ותתא רחימין דילך! מאן יכו לינקא מנך דקאק יאות, אורייתא אורייתא! שעשויעין דמרך! מאן יכיל לגלאה ולמימר סתרין וגניזין דילך". עכלה"ק.

נר זיכרון להרה"ח ר' יצחק אייזנשטט זצ"ל

מאז פטירתו בו' כסלו תשע"ב, כבר עברו למעלה מעשור שנים. קם דור צעיר ששומע שמות של חסידים שכולם הכירו, שתפסו מקום משמעותי, והוא אינו יודע על מי מדובר. נתבקשנו לכתוב כמה שורות להחיות מעט את דמותו ההולכת ונשכחת. חלק מהדברים ששמעתי מפי הרה"ר

שמואל אליהו שי הי"ו שהיה קרוב אליו מאד, וישר כוחו.

ר' יצחק לא אהב שקוראים לו ר' יצחק. הוא העדיף איציק. כך היה לו הרבה יותר קל להסתיר את דמותו הענקית. יודעי דבר מספרים על היתר הוראה מיוחד שהיה ברשותו, ולולא שזה נתגלה בטעות לא היה נודע על כך. כשרק היה פתוח את פיו לדבר על פרשת השבוע וכדומה, היו נשפכים מפיו נהרות של ידיעות נכבדות מספרי צדיקים לדורותיהם.

ר' יצחק נולד בתל אביב בערך בשנת תש"ה, להוריו שהיו פליטי חרב, שרידים יחידים למשפחות ענפות שעלו בסערה השמימית בפולין. אביו הרה"ג ר' עזריאל מרדכי זצ"ל היה ת"ח מופלג. בתל אביב נקשר מאד לחצרו של מרן האמרי אש זצ"ל. הוריו לא הצליחו למצוא את פרנסתם כאן בארץ והיגרו לארה"ב עמו ועם אחותו היחידה.

איציק הצעיר לא הצליח להסתגל לאוירה החומרנית של אמריקה. הוא ממש שנא ותיגע את ההווה האמריקאי. בהיותו בחור צעיר מאד התחמק לתוך אנייה ישראלית שעגנה בניו יורק ונסע כנוסע סמוי לבדו. כאן חי אצל דודתו כמה שנים עד לנישואיו, ונשאר כל ימיו קשור בכל נפשו לחצא"ק מודז'ץ. כשהיו רבותינו נוסעים למסעותיהם מעבר לים, היה ר' יצחק מתמסר להצלחת הנסיעות בכל לב ונפש ומאד. כך היה אצל האמרי אש, וכך אצל הנחלת דן, וכך, להבחי"ח אצל כ"ק אדמו"ר.

מסירות נפש זו אפיינה את כל תהלוכות חייו. כל 67 שנות חייו הוא נתן את כל מה שהיה לו, ואף מה שלא היה לו, עבור אחרים. הוא עצמו די בכך בחובות. אלפי דולרים הוא חילק כל חודש בתמיכות קבועות, גם כשהוא עצמו כמעט רעב ללחם. בתקופה שלאחר פטירתו היו בני משפחתו רגילים לקבל טלפונים מאנשים שונים שלא שמעו על פטירתו, שהתקשרו לברר מה קרה שהתמיכות הפסיקו להגיע. גופו היה שבור ורוצץ מאירועים מוחיים ולבניים וכו', טפת כח לא היתה לו, ובכל זאת טרח בגופו בשביל כל יהודי עד כדי מסירות נפש. כל בעיה שהגיעה לאזניו הפכה להיות הבעיה שלו. שוב לא נח ולא שקט עד שהענין הסתדר. מצאו אותו

פעם בכביש מהיר כשהרכב שלו תקוע, אבל הוא עצמו מסייע למישהו אחר שהרכב שלו נתקע. כביכול כרגע הוא 'שכח' את הבעיה שלו. בשנים האחרונות הוא בקושי זו. כל כמה מטר הוא היה צריך לשבת. בוקר צהרים וערב היה עליו ליטול כ-40 כדורים כדי לשרוד. ועם זאת היה פעיל למען הזולת עד נשימתו האחרונה.

מספר אברך. לפני 15 שנים בעודי מתגורר בארה"ב התחלתי לסבול כאבים ברגליים. רצתי כמונב לרופאים ולא ממש עזרו לי. מישהו הפנה אותי לר' יצחק. ר' יצחק הקשיב, ואמר לי עזוב את כל אלו, אתה צריך רופא פלוגי, ונתן לי כתובת. נסעתי לשם. ממש חור נידח, בקושי הצלחתי למצוא את הכתובת. אבל אכן היה שם רופא גדול מומחה. איך שאני נכנס המוזיקה שואלת אותי, אתה קשור לאיציק. ענית, כן, אבל מהיך את ידועת. היא אומרת בדרך כלל אנחנו מטפלים באוכלוסיה שונה, כשמגיע יהודי חרדי, זה תמיד נשלח על ידי איציק. הרופא מקבל אותי, בדק ורשם מרשמים. הוא לא לוקח כסף. אמנם גם איציק לא משלם לו, אבל בשביל החולים של איציק הוא יעשה הכל. את המרשמים הוא רשם על שם ר' יצחק שדאג לכיסוי שלהם בדרך זו או אחרת.

ר' יצחק היה מתנדב להיות בעל תפילה בבתי כלא בראש השנה. בער"ה היה מטייל בין המאפיות ואוסף את כל השירים כדי לחלק לאסירים. היות שלא הרשו לישון בכלא, היתה לו אכסניה במרחק 3 ק"מ. בשבילי זה היה כשעתיים הליכה לכל כיוון. לפחות 8 עזדות כאלו לפני ואחרי כל תפילה. וכשהיה צמוד לש"ק, עוד כמה. היה לו אוכל מוכן במקום מטעם רבנות בית הכלא, אבל האסירים הרעבים היו מחסלים לו את רוב האוכל. היתה שנה אחת שלא היה מנין, ואיציק לא ויתר. חברים ניסו להוריד אותו מזה. אבל איציק בשלו. יהודים בשפל המדינה מחפשים להתפלל עם חזן, מגיע להם. אני אעשה הכל בשביל זה. הסיפורים לא תמו אבל כבר נתמלא הגיליון. נזכיר רק את צהלתו בפניו. איש שמח נלהב ואהוב, אוהב ומשמח את הבריות, ללא שום קשר לסבלותיו האישיים העצומים. יהי זכרו ברוך, ונשמתו תהא צרורה בצרור החיים.

השמיחה במעונם

החתן דוד שלמה גולדמן הי"ו אשדוד

החתן שרגא יצחק לרנר הי"ו בני ברק

לנישואיהם

הרה"ח אפרים לרנר שליט"א בני ברק

להולדת הבת

הרה"ח אברהם גולדמן הי"ו אשדוד

הרה"ח דן אדלר הי"ו טווערעין עילית

הרה"ח עזריאל יעקב לרנר הי"ו בני ברק

הרה"ח אהרן פרנקל שליט"א ירושלים

לנישואי הבנים/ות

הרה"ח טוביה לרנר שליט"א בני ברק

מנ"ח דף יומי בבית המדרש הגדול

הרה"ח חיים אשר קרימלובסקי שליט"א ירושלים

הרה"ח יחיאל קרימלובסקי שליט"א ירושלים

להולדת הנכדים/ות

הגה"ח יהודה אגסי שליט"א בני ברק

הרה"ח ישראל יצחק גולדנברג שליט"א בני ברק

הרה"ח ישראל חיים כהן שליט"א ליקוו

הרה"ח מרדכי אדלר הי"ו נתן

לנישואי הנכדים/ות

הרה"ח יונה גריינמן שליט"א בני ברק

לאירועי הנכדה

הרה"ח חיים אשר קרימלובסקי שליט"א ירושלים

הרה"ח יהושע לנדא שליט"א בני ברק

להולדת הנינים/ות

תודותינו וברכותינו נתונות לאלו שנדבו הוצאת הגליון

לע"נ	לע"נ	לע"נ
מרת דבורה ב"ר משה שמחה ע"ה פישבין נלב"ע ב' כסלו תשנ"ג הונצח ע"י בנה חיים יעקב הי"ו	מרת שמחה בת הגאון החסיד רבי שמחה בונם ע"ה בוק נלב"ע ב' כסלו תשס"ט הונצח ע"י בניה שיחיו	הרה"ח אברהם שמחה ב"ר ישראל דב ז"ל פרייליך נלב"ע ב' כסלו תשס"ח הונצח ע"י בנו הרה"ח יחזקאל שרגא הי"ו
נדבת הרה"ר ברוך אגסי הי"ו לכבוד אביו הגה"ח יהודה אגסי שליט"א לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי נכדו בשעט"מ יה"ר שיריו רוב נחת מכל יצ"ח	הרה"ח יצחק אייזיק ב"ר עזריאל מרדכי ז"ל אייזנשטט ז"ל נלב"ע ו' כסלו תשע"ב הונצח ע"י חתנו שמואל גלסמן הי"ו נ"י.	מרת זלדה ב"ר דב ע"ה פנפיל נלב"ע ו' כסלו תשס"ו הונצח ע"י נכדה הרה"ח טוביה לרנר שליט"א
נדבת הרה"ג יצחק יוסיפוב שליט"א לכבוד נישואי החתן שרגא יצחק לרנר הי"ו בשעט"מ ולאביו הרה"ח עזריאל יעקב לרנר הי"ו יה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל	נדבת הרה"ר דוד פישל הי"ו לכבוד נישואי החתן שרגא יצחק לרנר הי"ו בשעט"מ ולאביו הרה"ח עזריאל יעקב לרנר הי"ו יה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל	נדבת הרה"ר יעקב יוסף קרימלובסקי הי"ו לכבוד נישואי החתן שרגא יצחק לרנר הי"ו בשעט"מ ולאביו הרה"ח עזריאל יעקב לרנר הי"ו יה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל
נדבת הרה"ח בן ציון ברגמן הי"ו לכבוד השמחה השרויה אצל גיסו הרה"ח אפרים לרנר הי"ו בהולדת בתו למזל"ט והברכה אחת היא לחותנו הרה"ח טוביה לרנר שליט"א יה"ר שיזכו לגדלה לתורה לחופה ולמעש"ט	ברכות מאליפות להרה"ח אברהם גולדמן הי"ו מגבאי בית החסידים באשדוד לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו דוד שלמה הי"ו ולמחותנו הרה"ח דן אדלר הי"ו יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת מכל יצ"ח <i>אחפ"ל בית החסידים</i>	ברכות מאליפות להאי גברא יקרא הרה"ח עזריאל יעקב לרנר הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו שרגא יצחק הי"ו בשעט"מ יה"ר שירוה רוב נחת מכל יצ"ח <i>חברות חברים מקשיבים</i>
לע"נ הגה"ח רבי מרדכי ב"ר אורי ז"ל בקנרת נלב"ע כ"ו אב תשפ"ב הונצח ע"י בניו שיחיו	לע"נ הר"ר שלום בן ששון ז"ל שירזי נלב"ע ט' סיון תשפ"ב הונצח ע"י בנו הרה"ר יעקב הי"ו	

מרכז מוסדות

מודז'ין

בארה"ק

בנישואות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכות שמים ממעל

לידינו הנעלה והנכבד,

איש החסד והמעש,

רודף צדקה וחסד,

אהוב לשמים ולבריות,

מעמודי היסוד

של מוסדותינו הק'

שמואל אבישי נריה

לרגל השמיחה

בהולדת בנו למזל"ט

והברכה אחת היא לאביו

נחום נריה

ד"ר הנאמן רבי שליט"א

משה קצבורג

והחזן והרה"ר שליט"א

יה"ר שיזכו להכניסו בבריתו של

א"א בעתו ובזמנו ולגדלו לתורה

לחופה ולמעש"ט

בנקל והרחבה, ולדוות מכל יצ"ח

מלא חופניים נחת עונג ובריאות,

מתוך שמחה תמידית והרחבת

הדעת. כה יתן ה' וכה יוסף,

וכל אשר תעשו ה' יצליח בידכם.

המברכים

בכ"ח ואלוהינו

תפלת האוסדות